www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 125. — Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 29. мая, 1923. — VOL. XXXI. — No. 125. — Jersey City, N. J., Tuesday, May 29, 1923. — THREE CENTS

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ ЗЕЛІЗНИЧОЇ ОЦІНКИ

ШІКАГО, 27. мая. — Конференція для переоцінки зелізничого маєтку, котру скликала так звана поступова група конгресменів та сенаторів під проводом сенатора Ла Фолета, скінчилася нині вечером по дво-дневних нарадах.

Конференція відбувалася при замкнених дверах, і тому про її перебіг відомо небогато. Межи визначними бесідниками були: нюйорський мейор Гайлен, сенатор Ла Фолет, відомий демократичний провідник Віліем Брайен та видавець Герст. Про наради конференції появилися в газетах ворожі вістки та уваги, бо всі бесідники заявлялися за перебранням зелізниць на державу. Навіть Брайен, котрий все заявлявся за приватною власностю зелізниць, промовляв в користь націоналізації.

Конференція рішила видавати до народа булетин про первісні кошти зелізниць та про державні підпомоги для зелізничих підприємств, щоби в той спосіб поширити думку про потребу перебрання зелізниць на народ. Конференція рішила зажадати від Федеральної Комісії для Межистейтової Торговлі перевести нову оцінку зелізничих маєтків та постановила візвати Комісію в суд на случай, якби Комісія сього зробити не схотіла.

Конференція заперечила публично, що вона має щонебудь з рухом для утворення третої політичної партії, як про се ходять чутки в газетах, стоячих на услугах великих зелізниць. Конференція вибрала „комітет для переведення постійної організації", в клад котрого увійшли: сенатор Ла Фолет яко голова; алабамський конгресмен Гаделстон та оклагомський сенатор Овен яко віцепрезид.; конгресмен Логен яко скарбник.

ЗАХОДИ МУЛЯРСЬКОЇ ЮНІЇ КОЛО ПОЛАГОДЖЕННЯ СТРАЙКУ

НЮ ЙОРК, 27. мая. — Провідники мулярської юнії видали заяву, в якій заперечують чутки, будімто юнія стремілаби до розбитя товариства мулярських підприємців, та заявляють охоту вести з представниками товариства переговори про спосіб закінчення страйку. Рівночасно юнійні провідники заявили, що юнія твердо стоїть на своїх домаганнях.

ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКА ЗЕЛІЗНИЦЯ ЗАВОДИТЬ ПЛЯН ОЩАДНОСТИ ДЛЯ РОБІТНИКІВ

ФІЛЯДЕЛФІЯ, Па. 27. мая. — Рада директорів Пенсилвенійської Зелізниці приняла план позичкового товариства для своїх робітників.

Після сього пляну робітники сього підприємства маливби зорганізуватися в „Пенсилвенія Рейлровд Емплойіс Провідент енд Лоан Асосіейшен", котрого цілю є дати робітникам нагоду ощаджувати гроші, купувати доми, побільшати свої пенсії на старі літа, діставати позички, тощо. Ощаджувати робітники можуть в сей спосіб, що передають свої гроші начальникам стацій або просто відписують ощаджену суму зі своєї тижневої заплати; процентову стопу означається покищо на 4 від ста. Позички можна буде побирати на доми, сплачуючи їх місячними ратами по 1 доларови на кожду позичену сотну.

Заряд сього товариства буде спочивати в руках трустів, з котрих головними урядниками будуть урядники зелізничого підприємства.

КАМПАНІЯ ЗА ПОСТАВЛЕННЯМ ФОРДА КАНДИДАТОМ НА ПРЕЗИДЕНТУРУ

НЮ ОРЛІНС, 26. мая. — Заходи коло іменовання відомого фабриканта автомобілів Генрі Форда кандидатом на президенту Злучених Держав при найблизчих виборах прибирає такі розміри, що обі великі партії починають уже з сим рухом числитися.

Віліем Герст, властитель соток газет по всіх Злучених Державах, заявив, що він буде попирати кандидатуру Герста. Після нього Форд має гарні вигляди на доспіх, як він виступить кандидатом яко независимий.

КОНФЕРЕНЦІЯ ТКАЛЯННИХ РОБІТНИКІВ

НЮ ЙОРК, 27. мая. — Вчора отворено тут річну конвенцію юнії „Амалгаметід Текстил Веркерс оф Америка". На конвенції були делегати ткалянних юній з Ню Йорку, Ню Джерзі, Пенсилвенії, Коннектикату, Рода Айленду та Месечузетсу.

Обговорювано пляни дальшої кампанії за підвисшенням робітничої заплати, за заведенням 44- та 48-годинного робочого дня та за знесенням заплати від штуки в цілім ткалянним промислі.

З БРОКТОНСЬКОГО СТРАЙКУ В ШЕВСЬКИХ ФАБРИКАХ

БРОКТОН, Месечузетс, 27. мая. — Заряди шевських фабрик, з яких робітники вийшли на страйк в числі понад 8,000 робітників, оголосили, що вони завтра отвирають фабрики для праці, кидаючи в той спосіб визов страйкарям.

ДЕРЖАВИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПРОГІБИЦІЙНИХ ЗАРЯДЖЕНЬ

ВАШІНГТОН, 27. мая. — Закин уряд буде міг видати нове розпорядження про ввезення алькогольних напитків чужими кораблями, приїзджаючими або виїзджаючими з Америки, він буде мусіти вперед полагодити протести котрих чужих держав.

Франція, Англія, Італія, Еспанія та Голяндія саме зложили в департаменті стейту офіціяльні протести проти нарушування своїх прав на новім мірою через таке розпорядження американського уряду. Ці держави заявляють, що американські розпорядки кривдять заграничні перевозові підприємства.

Серед федеральних урядників панує справдешнє замішання не так наслідком сих протестів, як наслідком того, що вони ніяк ще не описували собі, як має виглядати сей новий розпорядок.

ЦІКАВИЙ ЗАКОН

Губернатор стейту Пенсилвенії підписав оногді ухвалений леґіслятурою сего стейту закон, на основі котрого кождий властитель автомобіля в сьому стейті має зголоситися до стейтового уряду доріг по посвідку, що се він є властителем свого авта. В той спосіб законодавці думають зменчити число автомобілевих крадежий та крадіжий автомобілів.

ХЛОПЦІ ЗАСУДЖЕНІ ЗА РАБУНОК

Перед стейтовим судом в Гайт Плейнс під Ню Йорком поставлено трох хлопців: Віліема Дінна, Едварда Сафку та Фреда Фльодорова, обжалованих за рабунок в крамниці. Хлопці признали до вини та розповіли докладно, як вони напали на торговлю тютюну та зрабували 30 долярів.

Судця, беручи під увагу молодечий вік виновник та їх самопризнанє, не післав їх до дому поправи, але засудив їх на 5 літ проби. За весь сей час мають вони здержуватися від куреня, покинути своїх злих товаришів, найти роботу й працювати та не виходити вечером на вуглицю.

Хлопці одноголосно обіцяли поправу.

АДВОКАТ ЗАСУДЖЕНИЙ НА 30 ДНІВ ЗА НЕПОСЛУХ СУДОВИ

Підчас слідства в справі неморальности серед релігійної секти, звісної під іменем Дому Давида, яке тепер ведеться в місті Ст. Джозефі, Мишиген, суддя зажадав від адвоката подання адреси позовничок, які пізвали провідни а секти за відшкодоване за поведенє супроти них. Адвокат не хотів уволити волю судді, заявляючи, що адреса його клієнток є професійна тайна, якої він не сміє виявляти без дозволу інтересованої людини. Суддя заняв инче становище та засудив зараз адвоката на 30 днів тюрми за непослух судови.

НЕВДАЛА ПРОБА

До шведського шпиталю в Бруклині привезено 6-літнього Гарвея Дессофа, який зломав собі ногу, пробуючи дістатися до цвітів на вікнах другого поверха одного дому. Підчас вдрапування хлопчина не вдержався добре і упав, при чім зломив собі ногу. В шпиталя говорив лікарям, що пробував наслідувати „людські мухи", себто тих, що за гроші драпаються по високих будинках, в цілях розголошування пенсію, коли через бойкот якогось підприємства ... [illegible]

ПОСЕРЕДНИК МЕЖИ ЛЮДЬМИ Й ДУХАМИ ОБМАНЦЕМ?

Поширений американський журнал „Саєнтифік Америкен" оголосив недавно з приводу приїзду до Америки відомого англійського письменника Конана Дойла надгороди в сумі 5,000 долярів тому, хто переконає кружок учених про можливість зносин живих людий з духами померших. Як перший кандидат до надгороди зголосився Джордж Валентін, спірітуалістичне медіюм (посередник при таких зносинах) з Вікс Баре в Пенсилвенії, котрий уявляє, що він уже нераз потрафив навязати зносини межи сим і тамтим світом. Минувшої суботи й відбулося перший „сеанс (засідание) на якому Валентін мав дати докази, що він потрафить скомунікуватися зі зовнішним світом.

Сеанс відбувся в присутности кількох учених та знатоків „магіки", себто людий, які роблять при помочи зручности всякі буцімто надлюдські штуки. Салн, в котрій відбувалися спроби, була вся в темноті, як сього жадав Валентін. Як він казав, духи дають докази своєї появи поплескуванням по плечах присутних. Та вчені застереглися перед обманством з боку „посередника" в той спосіб, що зладили його сидженє так, що як лишень він встав з крісла, сейчас в сусідній комнаті засвічувалося світло, а уставлена там дівчина записувала час засвічення, щоби сей порішняти відтак з часом уданим по плечах присутних, ударень, які після посередника, малиби походити від духа.

Після одного такого сидження, і присутний „магік" Гавдіні і редактор уладжуючого сеанси журнала заявили, що викликуванє духів Валентіном є чистий обман.

ВОЛИНЯКИ БОЙКОТУЮТЬ ПОЛЬСЬКУ ШКОЛУ

З села Долгоноси, на Волині, пишуть: Вже місяців зо три як у нас засновано школу. Прислали нам учителя Поляка. До тієї школи на знак протесту ніхто не посилає своєї дитини. Громада добивається, щоб учителем призначено було Івана Кричука, свідомого нашого громадського діяча. Він за нарату довгий час учителював у нашому повіті.

Гадаємо, що громада дібеть-ся свого. Тим більше, що нема рації виплачувати учителеви ... [illegible] коли через бойкот ... [illegible]

САМОВБИЙСТВО ЧЕРЕЗ БЕЗРОБІТТЄ

Нарас Мейверс, 37-літний робітник з Миделтавн, Ню Йорк, стративши оногді роботу так тим зажурився, що постановив самовбийство. Не маючи в собі відваги вживати револьвера, він підрізав собі горло бритвою. Вже вмираючого найшли його сусіди та завезли до шпиталю, де він і помер, зложивши про свою розпуку уривані зізнання.

ПЕРЕЛЕТІВ НІВТОРА ТИСЯЧІ МИЛЬ БЕЗ ПЕРЕСТАНКУ

Поручник американської армії Гарисон Кровкер перелетів понад північно-американський континент від Мексиканського Заливу до Канади, разом яких 1,400 миль віддалі, без перестанку. Лет тревав 11 годин та 29 мінут. Лет відбувся у спеціяльно на се приготованім літаку. Летун мусів побороти по дорозі 28 бур.

Лет є найбільшим досі летом, відбутим без перестанку.

ВЕЛИКІ ПОЖАРИ ЛІСІВ

Недалеко від озера Саранаку, в горах Аринодокс, в стейті Ню Йорк, займилися від горючої трави великі простори лісів. Лісові сторожі візвали всі дооколичні огневі сторожі, які вже від двох днів борються проти поширення пожару. Ратункові рідділи копають великі доли, щоби задержати поступ огню. Пожар грозить кільком селам. Огонь уже знищив великі простори молодняку, приготованого стейтовим лісовим урядом для розсаджування сосен.

1-го ТРАВНЯ (МАЯ) У ВАРШАВІ І В ЛОДЗІ

Свято 1-ого травня у Варшаві не відбігло далеко відтаких свят з часів царату. Ріжниця тільки та, що поліцію замінили хуліганські бойки, які, під гаслом „бий Жидів, спасай Польщу", громили маніфестантів. Наслідком зачипок було 100 осіб важше й лекше побитих, одних тільки Жидів. Крім того турбовані і Поляки, а навіть 6 поліціянтів. Завершувано 60 осіб і забрано 10 комуністичних прапорів і плякатів. Польські соціялісти заховувалися „вірцево". Вони були невтральні і мабуть неодин в душі заявся, що за мало Жидів побито.

Не красще пройшло свято і в Лодзі. Як подає „Наш Пшегльонд", там працювала і поліція. Загалом кажуть, що такого кровавого свята Лодзь від р. 1906-го не памятає.

НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШОСТІ В ПОЛЬСЬКОМУ СЕЙМІ ПОВАЛИЛИ КАБІНЕТ ГЕН. СІКОРСЬКОГО

НОВИМ ПРЕМІЄРОМ МАЄ БУТИ ВІТОС.

ВАРШАВА, 27. мая. — Президент Польщі Станислав Войцеховський приняв реванґіацію премієра ґенерала Сікорського.

Він уступив наслідком голосання в соймі.

Вчасі голосування над правительственним предложенням про признанє фондів для польської тайної поліції („дефензиви") голосували проти предложення вихеполяки, людовці і національні меншости і повалили предложенє.

Ізза сього виявлення недовіря польському правительству, воно подалось до димісії і польський президент її приняв.

Войцеховський одначе просив Сікорського, щоби помішо задержав ще становище премієра, поки не буде складений новий кабінет.

Він поручив утворити новий міністерський кабінет провідникови людовців Вінкентієви Вітосови.

Кабінет Сікорського впав ізза невдоволення з нього національних меншостий, себто Українців, Білорусинів і Жидів.

Жиди виступили рішучо проти Сікорського ізза його розпорядку, щоби викинено з Польщі всіх Жидів, що втікли з України перед погромами.

КАЖУТЬ, ЩО БОЛДВИН БУДЕ ВЕСТИ РІШУЧІШУ ПОЛІТИКУ СУПРОТИ ФРАНЦІЇ

ЛОНДОН, 27. мая. — В тутешніх політичних кругах заповідають, що нове британське правительство Болдвіна змінить своє становище до французької політики в Руршині.

Уступлений премієр Бонар Ло оставив був Франції „ті опупаційній політиці вільну руку, одначе, як кажуть, премієр Болдвин хоче зачати політику діяльну і мішатись до французької політики в Руршині. Кажуть, що коли Німеччина предложить новий плян угоди у справі „воєнних відшкодовань", то він буде напирати на Францію, щоби приняла німецькі умови.

БОЛДВИН І ЧЕМБЕРЛЕЙН

ЛОНДОН, 27. мая. — Новий британський премієр Стенлі Болдвин предложив одному з консервативних лідерів, Остеновi Чемберлейнови, становище амбасадора у Вашінгтоні, але він його не приняв.

Чемберлейн, котрий був в кабінеті Лойда Джорджа, тепер був готовий вступити до кабінету Болдвина, але на виїзд до Америки не згодився. Він хотів вступити до кабінету, бо хотів помогти Болдвинови дома, особливо в партії, але що сей його не покликав до кабінету, він остається рядовиком в домашній політиці, але брати-ме в ній чинну участь і можливо, що звернеться і проти правительства Болдвина.

ЛОЙД ДЖОРДЖ КАЖЕ, ЩО ЕВРОПА Є ПЕРЕД ВИБУХОМ НОВОЇ СВІТОВОЇ КАТАСТРОФИ

ЛОНДОН, 27. мая. — Бувший британський премієр Лойд Джордж промовляв сьогодня в Единборгу на тему „Війни і міжнародний мир".

У своїй промові він змалював в чорних красках образ нерішньої знищеної війни Европи.

Він сказав, що народи нічого не навчилися з війни. Одні одних підозрівають ще більше як перед війною, а ненависть між ними також ще зросла.

Подинокі держави в Европі держать великі армії і ... [illegible] товлять їх до війни. Ґенеральні штаби тих держав приготовляють пляни нових воєнних виправ.

Малі держави, які щойно вигріто із шкарадупи, вгинаються під тягарем своїх армій, котрі машерують в незнаних напрямах на незвісні поля бою.

Щоденно приготовляється будову нової машинерії нищення людського роду.

Тепер Европа, казав Лойд Джордж, в такому стані, в якому була в 1914-році перед вибухом останньої світової катастрофи.

ФРАНЦУЗИ СУДЯТЬ НІМЦІВ В НІМЕЧЧИНІ

ЕСОЕН, Німеччина, 27. мая. — Тутешній французький воєнний суд засудив члена окружної ради в Ессен на пять літ тюрми і 10,000,000 німецьких паперових марок грошевої кари за се, що написав лист до комендянта французької окупації в Руршині, ґенерала Фегуля, з протестами проти французьких надужить.

БОРНЯ З КОМУНІСТАМИ В РУРШИНІ

БОХУМ, Німеччина, 27. мая. — Тут далі ще триває боротьба між горожанами і німецькими комуністами. Незнана поліція бере також участь в борні.

Досі в борні згинуло 7 осіб. Ранених 93.

Французи з хіб анархії вдоволені, бо сподіваються, що лекше запанують над знищеною країною.

ГРЕЦІЯ І ТУРЕЧЧИНА ПОГОДИЛИСЬ. — ТУРЕЧЧИНА З ТОГО НЕВДОВОЛЕНА

ЛОЗАННА, Швайцарія, 27. мая. — Греція і Туреччина погодились тут учера.

Турецька делеґація заявила, що вона зрікається „воєнного відшкодовання", котрий воно „в засаді" Туреччині належиться, а Греція признала їй залізницю до Караґаш.

Болгарія з тої угоди невдоволена і вислала протест до лозанської конференції, заявляючи, що віддача караґачської залізниці Туреччині стоїть на перешкоді доступови Болгарії до Егейського моря.

ЄДНАЙТЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО У. Н. СОЮЗА

ДО ДНЯ ЧЕРВНЯ Ц. Р. ПРИЙМАЄ У. Н. СОЮЗ НОВИХ ЧЛЕНІВ, СТАРШИХ І МАЛОЛІТНІХ БЕЗ ВСТУПНОГО.

УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНИ ТА ЧЛЕНКИНІ, ВИКОРИСТАЙТЕ СЮ НАГОДУ І ПРИЄДНАЙТЕ ЗА СЕЙ ЧАС ТИСЯЧІ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПАМЯТАЙТЕ, ЩО ЗРІСТ ЧИСЕЛЬНОТ СИЛИ І МАЙНА У. Н. СОЮЗА СЕ ДОРОБОК УСІХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕННИНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays.
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents the copy.

One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.

На кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свобода" 168 Montgomery, Bell. V. H. Connect 1899 Montgomery.
На продовження передплати не виконують.
В Канаді належить висилати гроші лише на у. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

З ОБЄДНАННЯ.

ЩО ТАКЕ ОБЄДНАННЄ?

Обєднанє се центральна американська організація, створена всіми найбільшими українськими товариствами в Америці, в тій цїли, щоб вона неса зорґанізовану і доцільну поміч українському народови в його визвольній боротьбі; щоби перед світом заступала інтереси всеї української еміґрації, та несла її всебічну поміч.

Хто є членом Обєднання?

Кождий Українець і Українка, котрі платять народній податок.

Що таке народній податок?

Це видимий знак приналежности до українського народу і лиш той, хто платить сей податок, дає доказ, що він свідомий Українець і щирий народній робітник.

На що вже Обєднанне фондів з народного податку?

На продовженнє визвольної боротьби, на українські школи, сироти, інваліди, та на ратованнє політичних вязнів,

Чому не всі Українці є членами Обєднання?

Бо нас виховували Ляхи і Москалі сотки літ, на се, щоб ми навчились легковажити свою орґанізацію. Їх наука не пійшла намарне, а тепер вилазять знов наверх ляцькі і московські аґенти та заманюють наш нарід до свого ярма.

Чому Українці ще і тепер даються лапати на ту вудку?

До нарікань ми скорі, але коли нам показується дорогу праці, може і мозольної, то ми відвертаємось і шукаємо лекшого способу. Ми нарікаємо на українську владу, що робила зле. Але що зробила доброго, ми і словом не згадуємо. Коли зачалась українська війна і видано мобілізаційний приказ, то хоч і він був добрий, не всі його послухали, а ті, що не прослухали і не ішли в армію, кричали потім, що їх продали.

А як ми в Америці? Кричимо на се і те, що того не зроблено і цего не зроблено. Але на те, що зроблено, ніхто і уваги не звертає. Колиб наша американська суспільність звернула хоч малу увагу на всі поклики Обєднання, ми мали-б вже сьогодня великий боєвий фонд, а наші інваліди, школи, сироти, та політичні вязні не мусіли-б примирати з голоду .

Не богато, лиш трошки чуття і доброї волі. Один тут не поможе, але тисячі можуть помогти.

Ми вміємо кричати, ганьбити, ба навіть уложити пляни, але перевести їх в житте ми не маємо сили.

Чи і дальше так має бути?

Коли ми живучий нарід, ми рішучо мусимо взятись до праці. Коли старі вже знемічіли то хай молодь заступить їх місця, а народня праця мусить йти вперед.

Мусимо перевести орґанізацію. Мусимо зібрати боєвий фонд!

Вязні гинуть з голоду; школа гине; сироти й інваліди скитаються та примирають голодом, а у нас нема серця... Годину часу хай кождий посвятить для народньої справи.

Збирайте народній податок!

Коли 100,000 Українців зложить лиш одного квадра у місяць, це буде $25,000.00. А 25 центів може дати і найбіднїйший, а ми-ж стільки сліз утрема нашим нещасним браттям і сестрам рідному краю.

Українська Громадо:—

Хай в кождій місцевости не бракне нюдного Українця, який не дав би податку! Перед нуждою і горем нашого народу хай пропадуть всі партійні та особисті ріжниці, а ми памятаймо лиш одно: — Ми мусимо прийти в поміч народови, катованому Ляхами. Хто відвернеться, хай проклятте спаде на нього, а ми дамо йому одну назву: Юда.

Громадяни: — Орґанізуйтесь до праці в комітетах Обєднання, бо лиш мозольною працею дійдемо до наміченої мети!

Хай живе самостійна Українська Держава!

Обєднанне Укр. Орґанізацій в Америці.

СКРИПНИК ПРО МОСКОВСЬКУ ОКУПАЦІЮ НА УКРАЇНІ

На Великій Україні протибольшевицькі повстання тревають далі. Повстанцями кермує український отаман Безручко. Що викликало повстання, ще пояснив Раковський на зїзді большевиків в Москві. Він сказав, що біснувата господарка московських большевиків на Україні розярила український народ. І коли московські большевики далі так будуть господарити серед Українців, то вже незадовго будуть мусіти втікати. — Подібне говорив і представник українських большевиків Скрипник. Він заявив, що московські большевики облудні. Словами то вони нібито допомагають українській культурно-просвітній роботі, але в практиці нищать її. Московські большевики повинні тямити, що на Україні мусить всюди запанувати українська мова і національне питанне українське треба розвязати не тільки словами але й ділом. Так представляє український большевик господарку московських большевиків. Видно, що вона вже надоїла і українським большевикам.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШІ ЦІННИК КНИЖОК.

ВІКНО В ШИРОКИЙ СВІТ.

Вистава творів О. Архипенка у Празі. — Монографія „Українського Слова" про Архипенка. — Значінне Архипенка для України.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Коли я в березні минулого року писав для „Свободи" свою першу статтю про Олександра Архипенка — мимоходом зазначу, що то й взагалі була перша українська стаття про Архипенка, — то й сам ще не знав, як складуться дальші відносини цього великого артиста до українства. Висловлювався я тоді дуже обережно, бо здавалось мені, що сам артист ще остаточно не визначив собі свого національного шляху. Наскільки мистецький шлях стелився перед ним ясно, виразно й широко, настільки національний шлях був для нього проблематичним і неясним.

Минув рік з невеликим гаком — і нині вже з певністю можна сказати, що Архипенко навіки став нашим. Отторжеваня возвратих! Не станеться вже з тим того, що сталося свого часу з малярами Лосенком, Левицьким, Боровиковським та Мартосом, з письменниками Гоголем та Короленком, що вони були наші, а не свої. Не буде більше липнути на нїм багатотна етикетка „Росіянин". Він став не тільки нашим, але й своїм.

Одного року досить було, щоб туман довкола питання про національність Архипенка розвіявся. Ще перед двома роками, коли Архипенко що-йно приїхав до Берліну, Німці про нього инакше й не писали як „Росіянин" і „Росіянин". Нині в німецьких артистичних кругах всі знають (і пишуть), що Архипенко—Українець. Те саме бачимо і в Празі, де Архипенко тепер виставляє свої твори. Там непорозуміннє з самого початку було виключене. Празькі часописи наче з умислом підкреслюють: „Українець Архипенко" („Трагер Тагблят"), „Олександер Архипенко, Українець, земляк Шевченка" („Богемія") і т. д.

Остаточно має зарішити звязок Архипенка з українством а разом з тим і заманіфестувати його українство перед цілим світом, та монографія про його творчість, яку незабаром видає берлінське „Українське Слово". Ця монографія буде взагалі таким виданнєм, якого Україна ще не бачила. Видавництво пішло на найбільші матеріяльні жертви, щоб видати цю книгу в можливо розкішнім, люксусовім вигляді. Береться, найдорожший папір, текст друкується в найкращій друкарні, для ілюстрацій позамовлювано все нові кліші, перекладп тексту доручено найкращим знавцям української, французької та англійської мови, а самий текст написав відомий у найширших артистичних кругах знавець мистецтва проф. д-р. Гільдебрант зі Штутґарту.

Книга виходить рівночасно українською, німецькою, французькою та англійською мовою. Український та німецький текст будуть поміщені разом, а французьке та англійське видання робляться окремо. З огляду на люксусовість видання книга коштуватиме дуже дорого, та тутешні гроші не менше 100 тисяч марок за примірник. Навіть в Америці де гріш ще не є обезцінений, вона коштуватиме досить богато, певно не менше 3 або 4 долярів за примірник.

З цеї причини Україніці ледве чи зможуть її розкупити у великій кількости. Серед нашого суспільства, до тогож, нема ще й потреби в розкішній книзі, бо ще ми не задовольнили всіх наших потреб за книгою звичайною. Та не на українського покупця числить це видання. Воно для того й друкується на чужих мовах (хоч і правам української мови одведено почесне місце), щоб пійти в чужий світ, щоб голосити чужим людям славу українського артиста, славу України.

Тут бо вперше буде сказано ясно й виразно, чорним по білому, й то не в газетній статті чи брошурі, які забиваються зараз по прочитанню, а в великій і гарній книзі, яка займе почесне місце у всіх світових бібліотеках і музеях, — що Олександер Архипенко — Українець, що він народився в Київі в українській родині, що його перші дитячі враження склались під впливом памятників давнього українського мистецтва, що в його крови залишився слід од пахощів українських ланів та степів...

Кращої маніфестації, кращого символу нерозривної звязности Архипенка з українством не можна собі й бажати. Ця книга буде світовим памятником мистецтва, як і взагалі творчість Архипенка належить цілому світови, цілій людськости. Для разом з тим це буде й великим памятником української культури, незбитим доказом культурности українського народу, що спромігся на такого артиста й на таке виданнє виданнє.

Нема й мови, що те українське видавництво, яке здійснює це першорядне культурне й національне завдання — в цім випадку „Українське Слово", — відзначує себе неоціненою заслугою перед українським народом. Чим тяжчі нинішні обставини для українського приватного видавництва, тим більшою є ця заслуга.

Ми не сподіваємось, що знайдеться такий Українець, який може спитати: „А що нам до Архипенка? І чому-то ми маємо, собі стільки робити з якогось різьбяра чи маляра? Це його національний обовязок бути Українцем, а коли його треба тягнути до українства трьома парами волів — то й Бог з ним!"...

Стільки віримо в культурність і свідомість нашого суспільства, що як сказано, не припускаємо, щоб у нас почулись такі голоси. Проте не пошкодить сказати кілька слів про те, як світ дивиться на Архипенка, як його чужі люде оцінюють.

Ось що, напр. пише вже згадана празька „Богемія" з приводу вистави творів Архипенка":

„Олександер Архипенко, українець, земляк Шевченка, живе в Берліні, говорить і пише по-французьки, іде незабаром до Америки й належить до найбільше згадуваних сучасних артистів. Він має найпоганьшу славу серед усіх реакціонерів. Його плястики малиб бути з бляхи, його образи — з гіпсу, а ціле його мистецтво — це нібито найсмілійше й найбожевільнійше, що можна собі уявити. Вчора відкрилась вистава його творів у Рудольфинум, й можна тілько сказати: чудесно! Все правда, що про нього оповідають, і нема в тім ані крихти правди. Його плястики плесковаті, але не з бляхи, а з мармору й бронзи, й вони чарують винколене око, як грецькі торса з пентелійського мармору... Архипенко є безперечно геніяльною людиною, що вміє вести життя, почуття й красу в сухий напрямок модерного мистецтва... Вистава, як ціле — це подія першої ранги й напевне матиме глибокий вплив на зрозумінне до мистецтва з боку наших тутешніх артистів і прихильників мистецтва".

Німецький поет Теодор Доблер писав про Архипенка ще перед двома роками:

„Не мине й кількох років, як Европа буде горда на такого майстра, як Архипенко".

Німецькі історики мистецтва Шпрінґер і Воерман у своїх підручниках висловлюють про значінне Архипенка для розвитку сучасного мистецтва з найбільшою пошаною й правдивим узнанням. У новім виданню славної на цілий світ Брокгаузової енциклопедії вже знайшлось місце для Архипенка й для репродукції його творів, хоч марно булоб шукатй в тій енциклопедії за іменами українських політиків і поетів, крім Шевченка.

Твори Архипенка вже знаходяться в найбільших музеях Німеччини, Голяндії та Японії, а нині певно буде де-що набуто й для музеїв Чехословаччини. Скульптурна школа Архипенка в Берліні приваблює йому учнів з найдальших кутків світу. Деякі учні поприїздили навмисне з далекої Америки, з Мексико та Арґентини, щоб у нього вчитись.

Можна бути тої чи иншої думки про саму творчість Архипенка. Можна її любити чи ні, можна й розуміти чи вважати „божевільною", але з тим треба числитись, що Архипенко — світове імя першої ранги. Нема такого далекого кутка на світі, де люде цікавилисяб мистецтвом і не знали цього голосного імени.

Тому ясно без дальших слів, яке це має велике значінне для українства, що Архипенко від нині став нашим і своїм. Особливо в теперішній добі, коли Україна бореться не тільки за своє політичне, але й за своє культурне визнанне, придбанне цеї великої світової сили стає фактом виключної ваги. Це — причинок до старої теми „своє бандура й чужий фортепян", „культурний паспорт" і „леґітимація культурної дозрілости".

В особі Архипенка маємо той „свій Фортепян", якого нам найбільше браку, щоб нас почув чужий світ. Це — наше вікно в широкий світ. Не перше й не одиноке, але дуже високе й широко відчинене. Крізь таві вікна нас люде краще побачуть і пізнають, як крізь вікна політичні і дипльоматичні.

Будьмож вдячні долі, що післала нам такого артиста як Архипенко. Таких людий світової міри Україна тепер найбільше потрібує.

Берлін, 14 травня.

Радянин.

ПОКЛИК

до громадян з села Іванівки, Скалящького повіту.

Сими днями я дістав з нашого рідного села Іванівки лист, в котрім мощні наші нині люде пишуть про тяжкі часи, що „Просвіти" та про те, як тяжко їй відбувати. Нитують на мої руки, що не маюсь фонідів ні на будинок, ні на бібліотеку, бо то все в часі воєнних літа знищене. Дали знищені то війнами, то знов теперішнім рабунком, а богато з них не розуміють добре сиди і значіння просвіти книжки, та зі власними кобзами потами тяжко їм дати на народну ціль. Якби була своя хата та бібліотека, то село проминулось до народного життя і праця лекше піде. Тому просять нас, щоємо з Іванівки, та сусідів помогти їм.

Братти і Сестри! Ви вже раз помогли рідному селу, де ми родились та зростали, та де кости наших батьків лежать. Ви зложили вже раз на церковні дзвони 139 долярів і ті гроші пішли вже до Іванівки на нові дзвони, котрі куплені за Ваші долари, голосять що неділі і свята всім нашим рідним в Іванівці, що ми тут за морем не забули їх, не забули свого села, що в нас та сіяма кров і той сам дух, що в них! Хоч вони виеволи, але серця їх ростуть на звук сих американських дзвонів і вони не падають духом, бо знають, що ще є більші Українці за широким океаном.

Дали ми на церковні дзвони, даймо і на народну ціль, на дім читальний і на просвіту, бо дзвони — на бібліотеку. Як знов пішлемо їм яких 150 долярів, то і бібліотека буде (то їне я знаю!) і на відбудову дому еще дещо остане. Нехай Дзвони кажуть, що Українці в Америці своїх не забувають! Нехай Липпя на наших селах, читальні і бібліотеки зуби собі поломять! Просвіта не найшла збрук. Ворог її не вибере, вогонь не знищить. Просвічена село потрафить себе оборонити і постоять за Україну!

Братти і Сестри! Я роблю початок і жертвую на читальню в Іванівці 5 долярів. Ану! Прошу Вас мої Земляки: докажіть кождий, що може. Жертви прошу присилати на адресу: Dmytro Kostyshyn, 30 East 7th St., New York, N. Y. Я гроші вишлю і здам Вам точний звіт.

Дмитро Костишин
з Іванівки коло Підволочиск.

ІМПРОВІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО 80-ЛІТНЬОГО ЛІРНИКА

О, ні Твій лицар, Україно-Мати,
Твій Освободник-Прометей не спить!
Прийде він, щоб кайдани розірвати,
В які ти скована—пожди лиш мить!
Зі сну збудився вікового
І, певен права свого,
Могутні випростовує вже руки,
Щоби за всі Твої пекольні муки,
За смерть жінок, за честь дівочу,
За мученичу кров святу діточу,
Пролиту так обильно —
Катів проклятих покарать!
Прийде, прийде він непомильно,
Зявиться Месник-Прометей,
Злетить вірлом як бури — гей! —
Тоді, Вкраїно, від Твоїх катрин,
Від бестій кровожадних і злодюжин,
Що тіло шарпали святе Твоє —
Рахунку зажадає!
Не спить він вже, лиш був завмер,
Та нині, слава Богу, він жиє,
З просоння розбудився.
По всюду роздивився
І... цить лиш, цить!
Він вже, кажу, не спить
Сей лицар великан із Чорних гір!
Він на Твойому тілі бачить рани
І страшні зелізні кайдани,
Вплили закіпленій кровою зір
В стеги кістками вкриті, широкі,
В хрести з могилами високі —
Він бачить все і розріжнює:
І кровопийців-душогубів,
І підлих Ефіяльтів темнолюбів,
І, з переможців ґнїтелних юрбою,
Вже лагодиться до іще одного бою,
Останнього, смертельного, такого,
Що з нас ніхто його й не прочуває
І ні історія людства не знає —
Катам весілле справить і танець
Такий, що всьому покаже кінець!
І вийде він не з княжої Вкраїни,
Ні з шоломів, щитів, мечів блискучих,
Не з трав степів і не з гаїв пахучих,
А з поплиці, із зграиці, із руїни!
А з кривд усіх, на які віки зложились!
А з сліз гірких, що ріками пролились,
З болів, яких не має назви!
З плачів, з нарут, з розпуки —
З недуг поганих язви!!! — —
І гляне він на череди крикливі
Гадюк трійливих, скорпіонів,
В яких обличча людські фальшиві
І кликне: „Іменем сорока мілїонів,
І сотень мілїонів у земли гнючих,
Замучених останніми віками;
В їм потоптаної чести
Звіром — народу мира й любови;
В їм природного закона мести —
Взивають весь український люд
На бій останній і на страшний суд!!!...
І скаже лицар дальше: „Діти"!
Не сльозами вам рани погоїти,
Ні душу вспокоїть молитвою сухою,
Ні серця вкольсать надіями на Бога!
Більш пять віків ви всі молились —
Кати-ж — вас мучили й казнились!
Не ждать вам помочі більш від нікого,
Бо „кождий брат
Собі лиш рад"
І черева пильуує свого!
Правди, діти, не шукайте,
А краще памятайте,
Що правди — не було й не має,
А як зявиться де, буває,
То-є, й була вже в давніх віках —
В міжних лиш листках!
Вимрать-же у ярмі, в нарузі,
Й, казать ще: „гину із любви до віт-
Се-ж сміх і сором! [чини" —
Бо так під ніж йдуть тільки барани!
Не той бо вітчину на правду любить,
Який за неї без протесту душу губати!
Хто хоче чоловіком жить —
На се треба заслужить!
Катів ненавидіти треба вміти,
Погорджую до них кинути,
І, заклявши серце на зелізо, лід —
Їм чистим радть сумлінєм
Усю падаліщину із корінєм
Палити, нищити, ножами витинати,
Щоб не остався з них і слід!!!" — —
Так скаже Месник Україні,
На зазив його всемогучий —
Зміниться світ в вулканічний кінчуть,
Зароїться як маками-ж козаків!
Сто тисяч Гонтів — в бою більш Заліз-
[няків! —
З ножами, вилами, серпами
З вогнем, ціпами, сокирами,
І вмить одну гей блискавиці, громи
Спадуть на ляцькії хороми!
І тріснуть враз народу пута
І залуна в краю весела нута
Із мілїонів зболених грудий
Усїх людий.
Гимн щастя в небеси такий зміниться,
Що світ в основах затрясеться.
І радости великої буде чимало,
А посумнюють ті, яким ножів не стало!
А лицар-освободіник, мести ідеал,
Ім, якому: Чорний Генерал —
Вкраїні виборовши волю,
Ізщезне тихо, як туман у полю — — —

М. Лисенко.

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ.

ЩО БУДЕ?

(З перемиського „Українського Голосу").

Що буде? — питається нині неодин Европеєць у кругого; питаються наші сусіди; і ми себе питаємо. В теперішности, в яку, впрочім, ніхто не вірить, зарисовується нова карта Европи, але її навіть головних ліній не може добачити і найбистрійше око. Коли воно здається, що нині все в порядку, то це лише оманна, бо поверхня водна, на яку спокійна, а лише місцями схвильована, покриває собою в глибині рвучі струї й вири, так і теперішня Европа (а вже передовсім її Схід!) лиш про око ніби „упорядкована". В дійсности має вона у свому лоні цілу низку невидимих активних сил, що себе як найстрійліще поборюють і леда хвиля вийдуть на світло дня.

На таких тлі закрокоються справи західно-українських земель взагалі, Східної Галичини зокрема. Тут належить усвідомити собі добре березневе рішенне Ради Амбасадорів, яке визнає риську границю „на відвічальність обох держав". (Слова взяті живцем з тексту рішення!) Що це значить? Що границя між Польщею і східною від неї державою, яка є, а зглядно яка буде, залежить виключно від цих обох держав. Захід в тім випадку невтральний, себто каже: „моя хата з краю". Як нація то український нарід має тут в першій мірі щось сказати і то яко держава, на схід від Польщі. Так поставлена справа міжнародним паризьким актом. Отже тут двіи сторони мають ріжні думки в одній-і тійсамій справі. Річ зрозуміла!

Яка держава на схід від Польщі — знаємо; але не знаємо нині ще нічого певного, яка буде. Вправді 12. Зїзд Совєтів в Москві, що на днях радив, поробив ріжні концесії для кождої із совєтських республик, а саме приняв за підставу союза совєтських республик засаду добровільного зєдинення і право рівности членів Союзу, причім кожда республика буде мати власне військо. Ці засадничі ухвали приняв зїзд під напором протибольшевицького руху в Грузії і на Україні, що ще раз потверджує нашу думку, що лише активізм (чинність) народніх сил сприяє українській державности. Але що большевики не дуже то квапляться переводити свої ухвали в житте, як ми це бачили передше і з ухвалою федерації, потіжче Союзу, то треба відносити з резервою до ухвал Зїзду Совєтів. До того додамо, що протибольшевицький рух на сході змагається, а американські часописі доносять, що большевики в себе дома відносяться з великим недовірєм до всіх, а вже передівшим до чужинців.

Під таку ситуацію на Сході, український нарід по всім усюдам щора голоснійше говорить про національних всіх українських земель. Це зєдиненнє робить він саме першою передумовою до свого державного життя. Це саме робить справи Сходу більше гнучкими, і більше складними, в додатку не легко переглядними.

Тут кінчиться всяка стара політика, обчислена на усталені умови й відносини, а зачинається політика, відома лише плинному Сходови, оперта на далекодучій активности народніх сил. Длятого власне, що Схід є плинний, український народ може винести для себе ще неодно корисне. А це може статись тим успішнійше, коли випередить і послідує цему зєдиненню всіх українських земель. — (в)

ПОЗІР! ДЖЕРЗИСИТЧАНЕ! ПОЗІР!
ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. ДОМУ (гора міста)
Співацький Кружок ім. Лисенка відограє
ПРЕДСТАВЛЕННЄ
ЗОРЯ НОВОГО ЖИТТЯ
комедія в 4. діях, написав А. Ф. Кащенко.
У ВІВТОРОК, ДНЯ 29. МАЯ С. Р.
в залі BERGEN LYCEUM, 651 Bergen Ave., JERSEY CITY, N. J.
Початок о 7.30 вечером.
Управа Укр. Нар. Дому просить, щоб на сей день місцеві товариства і громадяне удаштовували жадних инших забав а всі прийшли на представленнє. — До залі можна їхати з долини міста Montgomery St. карою і висісти на Bergen Square, звідки на ліво три блоки до залі; з Lafayette брати Belt Line кару і висісти на Bergen Ave. 3 гір до Summit Sta., звідки брати Bergen Ave. бос, котрий довезе Вас аж до залі, або Belt Line кару з Five Corners, підійде до залі 20 мінут ходу. Управа У. Н. Дому.

ЗВІТ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІЖИ В НЮ ЙОРКУ

з пересланої підмоги українським студентам в Европі за місяць квітень 1923.

Імя Опікуна	Ч. Студ.	Доляри
Тов. Сокіл, Кайлевнд, Огайо	307	5.00
Бр. св. Петра і Павла, Карнеґі, Па.	357	5.00
о. Олекса Пристай, Карнеґі, Па.	259, 260	10.00
Комітет 10-ох, Вестбурн, Лонг Айленд, Н. Й.	К	3.65
Ів. Клеман, В. Клеман і М. Хомик, Аллентавн, Па.	355, 308	10.00
о. Іван Жук, Н. С. Пітсбурґ, Па.		10.00
Укр. Ліґа Горожан, Н. С. Пітсбурґ, Па.	256	5.00
А. Б., Ню Гейвен, Конн.	3A, 310, 327	35.00
Укр. Громада в Міннеаполіс	25, 117, 254, 275, 311, 312, 326	35.00
Тов. Запорожська Січ, Ню Йорк, Н. Й.	301	5.00
Ліґа Горожан, Ню Йорк, Н. Й.	404, 12A, 31A	10.00
Іван Годяк, Нюарк, Н. Дж.		5.00
Бр. св. Арх. Михаїла, Стамфорд, Конн.	68A	7.53
Тов. Вільні Козаки м. Львова, Ню Йорк, Н. Й.	340	5.00
Укр. Американський Економічний Клюб, Аллентавн, Па.	277	5.00
М. Гринішин, Елизабет, Н. Дж.	23A, 36A, 51A	6.00
Анна Зборівська, Орейнджа, Конн.	10A, 14A	10.00
Укр. Парохія в Байон, Н. Дж.	35A, 78A	5.00
Дмитро Фенканин, Пассайк, Н. Дж.	8A	2.50
Укр. Парохія Сов. св. Духа, Бруклин, Н. Й.	7A	2.00
Разом		181.65
Доложено з фонду загального для студента	К	0.35
Разом		182.00
Вислано до Укр. Краєвої Ради у Львові		43.00
Вислано до Тов. Прихильників Освіти у Відни		109.00
Вислано до Спілки Укр. Студентів в Берліні		20.00
Разом		182.00

Всі посилки до Товариства проситься адресувати:

UKRAINIAN YOUNG MEN & WOMEN'S ASS'N,

30 E. 7th Street, - - - - New York, N. Y.

ЗА ТОВ. УКР. МОЛОДІЖИ В НЮ ЙОРКУ:

Богдан О. Каштанюк, голова.
Ольга Кирчівна, скарбниця
Дмитро Сіроцький, фінанс. секретар
Омелян Коцко, рек. секретар

ДОПИСІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Збірка на „Рідну Школу".

Українське Педагогічне Товариство секція „Рідна Школа" прислало мені листу ч. 24. до збирання жертв на „Рідну Школу".

Слідуючі жертводавці зложили жертви: по 2.00: М. Гандзюк; по 1.50: Др. А. Борак; по 1.00: Каролина Гандзюк, І. Лазорчук, Д. Фединяк, С. Буряк, Д. Павлик, М. Сурмач, Г. Дух, Ю. Пастушенко, І. Франко, І. Бабинець, Пелагія Цомпель, М. Данилик, М. Стирка, Ф. Малицак, С. Свентковський, К. Вересляк, Т. Дубас і К. Гандзюк; по 50 ц.: Т. Биндас, А. Стельмах, Д. Бинтас, І. Цюцюна, І. Сенків, Дм. Шумеда, В. Ґлют, П. Зятик, М. Франко, Ф. Конопка, С. Франко, І. Корилюк, Я. Цомпель, І. Бугера, Н. Виткович, І. Колодій, Лев Феденяк, А. Декер, Параска Гандзюк і І. Угринович; по 25 ц.: М. Феденяк і А. Соловій. Разом 32.00 доляри.

Гроші вислав я через „Стенлерд Інтернейшенел Ейдженси" 30. 1ст 7-ма ул., Ню Йорк. Чек ч. 3734632. „Амерікан Експрес Ко. Всім жертводавцям складаю в імени „Рідної Школи" щире спасибі!

Михайло Гандзюк.

ПРО ЛЕМКІВЩИНУ

(З перемиського „Українського Голосу").

Лемківщина з її північною частею, званою Засяннем, становить західні українські окраїни. Своїм простором числить вона 4,513 квадратових км, отже є так велика як пів Буковини, з 375 тисячами мешканців, а самого українського населення є 317 тисячів, отже дорівнює числови українського населення на Прикарпатській Україні, якого по переписуе є 320 тисячів. Західна границя Лемківщини переходить вздовж ріки Вислока, повище залізничого шляху Ясло — Новий Санч, під Новим Санчем скручує на полудне, подпираючи по дві ріки Попраду і Дунаєць. Тут мимоходом додамо, що ще цей нинішний день **ЗНАЙОМЕЦЬКА** той бік Вислока говорить здільно „Ти Червони Русіне зза Вісловка" Властива Лемківщина дуже богата в поклади нафти (повіт Сяніцький, Березінський і Кросненський), в ліси і лічничі води (Криниця).

Ми з розмислом навели простір, чисто українського населення і границі, а також богацтва Лемківщини, бо загал нашого громадянства замало знає і замало интересується українськими західними окраїнами, мовляв „від Сяну". Невжеж так велика і богата наша земля як Лемківщина, малаб бути залишеною власній долі, коли от хочби Поляки побиваються за Ярорину, де є всього кільканайцять тисячів Поляків, а Німці навіть за кожду німецьку місцевість на Горішньому Шлеску? Мусимо вже раз позбутися недорічної балачки „коби від Сяну", і скоро розпочати самооборону загрожених наших західних окраїн, т. є. Лемківщини вроз із Засяннем. По Вислок-Попрад була признана Східна Галичина Росії лондонським договором з р. 1915, по Вислок-Попрад сягає Східна Галичина нині. Це є наша етноґрафічна територія і з її цілости не сміє нічого відпасти.

Оборона наших західних окраїн є і важна і пильна. Дотепер тільки тому, що цеї оборони не було, развраз ми тратили на західних окраїнах наші становища. На самім пограничні маємо вже кілька наших сіл, зовсім спольщених. На схід від Решева, по цей бік Вислока, в кількох наших селах говорять лише по польськи хоч звуть себе „Русинами" і є грецько-католицького обряду, а місцеві наші священики з конечности говорять проповіди по польськи, бо їх парохіяни інакше не розуміють. Цікаве те, що Мазури всетаки їх називають „Русінами" і не мішають з Поляками. В деяких знова пограничних селах наша мова дуже помішана з польською.

ПОСПІШНА ЇЗДА ДО ЕВРОПИ

РЕГУЛЯРНИЙ відїзд що суботи. Корабли відходять з доку ч. 3 і 4 в Гобокен. Великі поспішні шифи. Добра пожива — просторні каюти. Зробіть свою подорож вигідною на Ю. С. Ґовермент кораблях.

America . . June 2; Fillmore . June 6
Harding . June 9; Arthur . . June 16
Washington . . . . . June 23
Roosevelt . . . . . July 7

Пишіть за інформациями відносно відїзду, ціни і т. п. до

UNITED STATES LINES

48 Broadway New York City
Managing Operators for
U. S. SHIPPING BOARD

НА ВЕЛИКДЕНЬ

ЯЙЦІ

[illegible] Можна дістати в книгарні „Свободи", 83 Grand Street, Jersey City, N. J., по 20 центів за примірник з пересилкою.

З ОБЄДНАННЯ.

ОСТОРОГА.

Дійшло до відома Обєднання Українських Організацій, що в богато місцях появились серед українського населення мнимі Стрільці Галицької Армії, які розповідають ріжні історії про події в Галичині в 1918-19 році, коли то велась війна проти Польщі.

Тих людий уживають всякі організації і польська влада на те, щоб сплюгавити все що українське, а до самих ще й устами нібито самих українських Стрільців.

Відпоручником Обєднання, старшин Галицької Армії, довелось ва вічах в ріжних місцях стрічати таких „Стрільців", які на місці були ним сейчас здемасковані перед всім народом як звичайні провокатори і шпіони. Так приміром, в Геркімер, Н. Й., найшовся один такий „фронтовий Стрілець", який на простий запит, до якої належав частини, і де був на фронті мусів щойно надумуватись з відповідю і щойно опісля висказав, що він властиво не був на фронті, а був жандармом, що викликало загальну веселість у всіх присутніх. І большевики посумніли, дізнавшись, що в їх партію попав такий герой. Вкінці показалось, що це в найліпшім случаю дезертир галицької жандармерії (а не армії), який гордо заявляв всім присутним, що він як з Галицької Армії, бо не хотів лучитися з Денікіном. Яко большевик він — втікаючи від Поляків, хотів „до полнаї", замість до большевиків!

Подібні люлиці, які розказують несотворені річі, мають бути і в інших громадах, та вони на віча, де є правдиві члени Галицької Армії, які визнаються добре в обставинах, вони не показуються, бо бояться, щоб їх не здемаскували як шпіонів або дезертирів.

Свідомо чи несвідомо виконуються їх для своїх цілий ріжні партії чи поодинокі люди, а в найбільшій мірі ляцький консулят, який має навіть, свої платних агентів.

Щоб використати добре нагоду після акту 14. марта, коли сіють зневіру, вживають найподільніших інсинуацій та очернень на наших людий, щоб тільки внести в нас дезорганізацію, щоб ми лишили старий край на їх ласку і неласку.

Тому ми звертаємо увагу нашої суспільности в Америці перед такими шкідниками, бо вони вкладаються до нас і там роблять свою роботу. В першу чергу звертаємось до перебуваючих в Америці Стрільців і старшин Укр. Гал. Армії, щоби звертали увагу на такі підозрілі одиниці, які голосять всюди, що вони Стрільці Гал. Армії, а тимсамим плюгавлять той світлий прапор, за який віддали своє життє тисячі найкрасших синів Галицької України.

Ціха тих провокаторів та, що вони стараються за всяку ціну розбити кожду роботу для добра українського народу; кидають страшні обвинувачення, а притиснені до муру свідомими громадянами, ліпають ґ, салі, а народ бачить, хто вони.

Вони [illegible] збіговиско, бо то мовляв „на Петрушевича". Але приглянетесь до імен, що давав на школу, видно, що віддали „Кірдо" і там їх імени не побачите. Лишті, що дають „на Петрушевича", дають і на все інше.

Оттут говорять не слова але діла самі за себе і дають тим людям правдиву їх назву: — підлі зрадники!

В теперішню пору безпощадної боротьби, ми покажемо нашим ворогам, що ми відібемо не тільки їх наступи на немічних наших батьків і дітий в старому краю, але викинемо споміж себе тих недолюдків, які плюгавлять нашу сімю, а під ріжними назвами мають лиш одну думку — прислужитись Ляхам і Москалям.

Старий край знає, як поступати з такими провокаторами. Ми кличемо до всіх: Єднайтесь для допомоги краєві, а підлим кирникам і провокаторам покажіть належне їм місце!

ЗА ПРЕЗИДІЮ ОБЄДНАННЯ:
о. Лев Левицький, предс.;
Теод. Гриців, секретар.

64 СТОРІН 64

КАТАЛОГ КНИЖОК

ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"

ВИСИЛАЄМО ДАРОМ!

ПРИ ЗАМОВЛЕННЯХ ПОНАД $5.00 ДАЄМО ВІДПОВІДНИЙ ОПУСТ.

"SVOBODA" 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ГАЛИЦЬКОЇ ЗЕМЛІ!

Мов грім ударила в кождого Українця вістка, що державні Антанти признали дня 14. марта с. р. Східну Галичину Польщі. Конференція Амбасадорів тих самих головних держав Антанти, які святочно проголосили право про самовизначенє народів як право 20. століття і ухвалою Найвисшої Ради з дня 25. червня 1919, віддаючи нас в тимчасову окупацію Польщі, — приреклі приступити до остаточного вирішення долі нашого краю згідно з волею його населення, потоптала з нечуваною облудою та віроломністю це право. І коли представники держав світу ще тому два роки ствердили на Союзі Народів, що Східна Галичина лежить поза границями Польщі, то Конференція трьох европейських держав віддала дня 14-го марта с. р. легкодушно нашу землю на жир і на загладу польському завойовникови, не лиш не питаючи нас перед вирішенням про нашу волю, але що більше, з повною свідомістю що це против волі українського народу. На очах цілого культурного світу Конференція Амбасадорів головних держав Антанти не завагалася кинути глум і наругу на найсвятійші почування українського народу Галицької Землі, — на його право до свобідного життя на своїй прадідній землі.

Самовола держав Антанти виявлена в сім рішенню, є тим жорстокійша, що вона намагається кинути український нарід Галицької Землі в ярмо споконвічного його ворога — Польщі, з якою наш нарід боровся цілісьтот літ, аж доки після розвалу Австрії не виборов дня 1. листопада 1918 р. власну Західно-Українську Державу. Теперішня Польща, яка ще вчора сама була політичним рабом инших держав, не вдоволилася власною незалежністю, дарованою їй з ласки держав Антанти. Вона, осягнувши державну незалежність, пішла війною на нашу державу, щоб наново забрати українську Галичину у свої хижацькі кігті. Геройська українська Галицька Армія, Армія нашого многострадального народу, позбавлена воєнних засобів, знищена голодом, холодом і недугами, заслоновала своїми грудьми, поливала своєю кровю, застелювала своїми кістками девять місяців рідну землю, доки під напором озброєної Францією Польщі та рівночасним напором Румунії не була приневолена перейти Голгофту і Збручем і скитальцину на чужині разом з Урядом, коли міжнім держави Антанти віддали Галицьку Землю в тимчасову військову окупацію Польщі.

Але український нарід і його Уряд не перестали боротися. Пять літ польської окупації у Східній Галичині — се картина, записана геройством і кровю українського народу, його суспільних кляс і його політичних партій.

Уряд Західно-Української Республики, опинившися на чужині, був уповні свідомий того, що його дальша боротьба з тамтим і листочним ворогом Польща буде тяжка, тому, що наш Уряд не має тепер уже для її продовження узброєнної арміі. Ти Уряд мав право надіятися, тимсамо як і український нарід, що надлюдська боротьба, яка пролитою кровю найкраще ясувала волю народу стати свобідним, дальше біль, сльози й розпука мордованих ляцьким окупантом вдів і сиріт, відібються голосним гломом у совісти тих побідних держав, що на своїм прапорі видвигнули клич права самовизначення, себто права до свобідного життя усіх народів світу, та що Сен-Жерменським договором перенявши на себе права суверенности над нашим краєм, застерегли собі рівночасно і право вирішення долі нашої країни. Та Урядови нашого краю не вільно було нехтувати свого Трибуналу побідних держав, який мав рішати про нашу долю. І тому Уряд, в повній свідомости свого обовязку боронити справу свого народу — всюди, де мож було чиститися на яку небудь, помочу у справедливім вирішенню його долі, рішився одночасно перенити оборону нашої справи й перед сим Трибуналом побідних держав. І якраз праці Уряду належить почислити в заслугу, коли сі держави в мировім договорі, заключенім 1. серпня 1920 р. у Севр, означили границі Східної Галичини від Польщі й инших держав, а на конференції у Спа з того року порішили були запросити представників нашого краю на лондонську конференцію. Се свідчить ясно, що ще в р. 1920 держави Антанти справді поважно застановлялися над вирішенням долі нашої Вітчини згідно з волею українського народу. Сі успіхи скріпили в Уряді віру в корисний результат дальшої праці, а віру сю основав Уряд також на вічних міжнародніх постановах, а саме на постанові до версайського мирового договору, в якім сказано, що Польща має повстати на безперечно польських землях; дальше на ствердженню Союза Народів з 23. лютого 1921 р., що Східна Галичина лежить поза границями польської держави, а вкінці на способі поставлення справи нашої батьківщини на Міжнародній Конференції в Генуї дня 10. мая 1922 р., на якій нашу справу видвигнено як питанне великого міжнародного значіння, що вимагає найкоршого і справедливого вирішення.

Ось чому ми безнастанно всі наші домагання, протести й заявлення вносили до держав Антанти, не поминаючи рівночасно також і инших міжнародніх чинників, гуртуючих в собі побіч держав Антанти також і инші держави й народи світу, як Союз Народів і Юнію Ліґ Націй, та звертаючись одночасно о поміч також і до всього культурного світу через політичні організації та пресу. Наслідком сих заходів, Ліґи Націй англійська і французька та французьке Товариство оборони прав людини предложили своїм правительствам резолюції з домаганнєм визнання державної незалежности Східної Галичини.

Так працювали Уряд повні три роки з усіх сил і по совісти, дипльоматично і пропаґандистично на арені світової політики для поборення польської політики. Кожде насильство над нашим народом подавано до до відома Антанти, а у світовій пресі до відома культурного світу. В численних статтях і відозвах освідомлювано культурний світ про злочин, якого доконано, віддаючи український нарід проти його волі в польську окупацію. Ми проповідали до розуму, совісти й людяности, вказуючи на непохитну волю нашого народу бути самому господарем на своїй власній землі й заявляючи рівночасно, що се може статися тільки шляхом визнання української держави на Галицькій Землі. Ми не занедбали також звернути увагу світу на те, що приверненнє української держави причиниться до консолідації міжнародних у східній Европі, та що віддання Українській Галичині під польську кормиту відбилось і на самій Польщі, бо український нарід ніколи не погодиться ця ярмо неволі, й доти буде його ламати, аж здобуде свою власну державу. І коли справа незалежности Західно-Української Республики стала міжнародньою справою, коли про неї говорено й раджено в чужих парляментах, коли нею займався кілька разів Союз Народів, коли вона відбилася голосним гломом у пресі всього культурного світу й коли протегована Францією Польща аж чотири роки мусіла змагатися за визнанє свого панування над Східною Галичиною, то се треба приписати в першу чергу непохитній і геройській поставі українського народу Галицької Землі, далі невтомній праці Уряду та його визначній допомозі, яку він моральним і матеріяльним оглядом дав краєви й Урядови рідний Брат ізза Океану.

Український Народе! Держави Антанти своїм рішенням з 14. марта с. р. не тільки потоптали свої приреченя і постанови, проторгувавши Східну Галичину за свої користи, але вони кинули глум на Твій Уряд, кинули визов Твоїй геройській Армії, знеславили кров Твою і Твоїх героїв, насміялися над Твоїми муками і сльозами, а Тебе віддали під панованє Польщі.

Український Народе! Ти не приняв свого рішення Антанти, бо Ти за нікчемну ціну не хочеш бути рабом Польщі, та добре знаєш, що Польща йде на Твою загладу. Польща напроважує заволок-Мазурів на Твою святу землю, Твою кормителку, Твою відвічну спадщину, яку діди Твої, батьки й Ти самий поливав гірким потом, яка застелена кістями Твоїх героїв, политa морем крови і сліз Твоїх і засіяна могилами Твоїх найдорожших, що поклали свої голови у важкім нерівнім бою. Польща, забираючи Твою землю і винищуючи Твоє господарство, хоче, щоби з праці Твоїх предків і Твоєї не лишилося і сліду на Твоїй землі. Польща добирається до Твоїх церков, щоби знищити Твою прадідну віру. Польща будує за Твої податки касарні, щоб Ти і Твої діти ішли гинути за Польщу на чужих землях. Польща держить за Твої гроші тюрми і кримінали, щоб катувати Тебе й дітей Твоїх, як Ти підносиш голос протесту!

Український Народе! Держави Антанти рішенням своєї Конференції з 14. марта с. р. поставили Тебе перед питанням: або піднести такий протест, що підре на кусні той шматок паперу з антантським рішенням, або покоритися Польщі і згинути нікчемним рабом. Бо ніяка угода з Польщею не спасе Тебе, Український Народе! Польща ніколи ніякої угоди не додержувала, а коли удавала, що робить угоду, то тільки на те, щоб підійти й обманути.

Український Народе! Ти безробіч на фронті проти Польщі девять місяців в 1918 і 1919 р. Ти ставив опір проти польської данини, проти польської конскрипції. Ти солідарно збойкотував польські вибори. Ти не жалуючи свого життя, ставиш до нині опір польській рекрутації. Ти доказав, що потрафиш гідно боротися проти завойовника. А коли прийшло злопамятне рішенне антантської Конференції Амбасадорів про потоптанне Твого права самовизначення і засильне приключенне Східної Галичини до Польщі, Ти, Український Народе, дня 18. марта с. р. у Львові і в цілім краю присягаю заманіфестував свою волю не покоритися і вести дальшу завзяту боротьбу проти польського панування на Галицькій Землі. Твоя відповідь була коротка: Боротьба на житє і смерть з Польщею!

Український Народе! У війну проти Польщі Ти не будешь самий, бо разом з Тобою стає на прю з імперіялістичною Польщею цілий український нарід, а зокрема поневолений нею так як Ти, Твій рідний брат з Волині, Холмщини, Полісся Підляшя. Вісім міліонів Українців, що опинилися під польською кормигою стають одностайною лавою, щоби звалити Польщу на українських землях і відновити Галицько-Володимирську Державу. Від Карпат по Припять замає один наш непорочний синьо-жовтий прапор, — символ нашої держави. Починається новий етап в боротьбі українського народу на Західних Українських Землях. І стане в тій боротьбі за нами голос демократії цілого культурного світу, котра осуджує акт насильства, доконаний на нашім народі правительствами держав Антанти і співчує а нами, і стануть за нами держави, зацілувані Антантою так як і ми і загрожені так як і ми й імперіялістичними, ненаситними вогнищами на добро, на свободу переможених зброєю народів, та на дальше закріпленнє і визиск міліонових мас робучого люду. Вже нині готуються до нового акту і недовгий часі [illegible] до [illegible] проти кривдників, і в рядах покривджених стаємо це раз чи добороться. Тому не падати нам на дусі, а проготовлятись до сеї нової боротьби заздалегідь, бо від сили, яку зможемо викресати із себе у слушний час, залежати буде наша побіда й визволенне зпід ярма ляцької неволі!

Український Народе! Підучи за Твою волею і як викладник Твоєї волі, Уряд, хоч азмінений у складі осіб, лишається дальше за кордоном, щоб вести по Твоїй волі на міжнародній політичній арені дальшу боротьбу по лінії державної незалежности української землі. І так як Ти, Український Народе, серед усіх обставин, на перекір усім ворожим змаганням, так і Уряд ніколи не скинуть з низ прапора української державности!

Тому — до боротьби й до побіди!

Нехай живе Український Нарід!

Нехай живе Українська Галицька Армія!

Нехай живе Українська Державa!

Париж, у марті 1923 р.

Др. Евген Петрушевич,
Президент Української Національної Ради.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЛОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ. ПОЗІР!

Заходом Української Смичкової Орхестри в Нюарку, Н. Дж., під проводом п. Романа Кузьми, устроюєсь

В СУБОТУ, 2-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1923 Р.

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В РОБІТНИЧІЙ ГАЛИ під ч. 59 Beacon Street, NEWARK, N. J.

Початок точно о год. 7.30 вечером.

ПО КОНЦЕРТІ БАЛЬ! ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

Дорогі Родимці Нюарку і околиці! Перша Українська Смичкова Орхестра в Нюарку зорганізувалась близькости року під проводом п. Романа Кузьми, котрий доложив всіх своїх сил до сеї орхестри, котрі всі як один переповнюють своїми енерґіями в музичнім дусі і вже рівняються з другими чужинцями. Так ми постановили устроїти перший Величавий Концерт. В концерті візьме участь хор Укр. Амат. Кружка під проводом п. Гр. Романюка, котрий буде співати в супроводі орхестри, соли арт. пані Ю. Шустаковичевої і панни Ольги Тимкевич, і другі. Тож просимо всіх до численної участи. — КОМІТЕТ У. С. О.

25,26,28

ОДНАКОВА ЦІНА КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ ТАК З НОВОГО ЙОРКУ ЯК І З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

Тікет колійовий з Філядельфії до Ню Йорку платить компанія.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

РОДИМЦІ! Заки віднесетесь до фірм, котрі іменуються Українцями тільки длятого, що мабуть родились на Україні, або до таких, що заборгто обіцюють, удайтесь устно або писемно до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться в власній будівлі і полагоджує висші згадані справи найтальше, найскорше і на повною ґарантією.

T. J. HRYCEY & CO.,
329 S. 4th ST., PHILADELPHIA, PA.

ВСІ ПОШУКУЮЧІ ЗАНЯТТЯ

ПАНІ І ПАННОЧКИ

котрі прийдуть до Ню Йорку, повинні перше зголоситись до знаного Бюра Праці пана

АНДРЕЯ ЛАЗАРЕ

ПІД ЧИСЛОМ 141 EAST 72nd STREET
(на розі Lexington Avenue і 72-га улиця)

Пошукуючі заняття голосіться до нас тому, що се є найбільше відпоручуване бюро в Америці.

Виняходимо найліпше платні місця для дівчат до загальної домашньої праці від $35 до $65, для кухарок від $60 до $100 в місяць.

Кромі сего маємо сталі запотребування на всякі місця для щирих і працьовитих женщин.

БЕЗПЛАТНО

Вирізьть сей купон, принесіть його до нашого бюра і віддайте його властителеви Андрійови Лазаре, а дістанете безплатно місце якого пошукуєте.

ANDREW LAZARE, 141 E. 72nd Street, NEW YORK CITY

ВІДБУДОВА

В СТАРІМ КРАЮ ПРОДОВЖАЄТЬСЯ

Ваші рідні ожидають на Вашу поміч з Америки.

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ

в долярах почтою і телеграфічно за низьку оплату і виплачуємо долярами в місце замешкання адресата.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ

Поручуємо свої услуги в справах; повороту до краю і приїзду в Америку; виробленя паспортів і афідевітів та полагоджуємо справи нотаріяльні.

Голосіть ся особисто або листовно в рідній мові до:

STANDARD BANK
AVE & 2ND ST. NEW YORK

Лікарска канцелярія українського
ДОКТОРА К. БІЛИКА
при ушедшій лікарів спеціялістів, що недавно прибули з краю.
91 ST. MARK'S PLACE
(8-ма улиця, коло Істт Ешен)
Урядові годині: від 12. до 2 і від 6. до 8. веч. Телефон: Dry Dock 5143

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найдовершілі електричні апарати.

DR. G. BUKKI
58 East 93rd-St., New York City
Український лікар 28 лїтної практичної лічення. З великою старанностю і успіхом лічить хорих мущин, женщин і дітий. Години урядові: Від 9-ої рано до 7-ої вечер кождого дня. Неділі спить до 4-ої пополудни.

АКУШЕРКА МАСАЖИСТКА
Американської школи і шпитальна практична. — Порада і помічь.
PAULINE H. KORESKO
713 McLvenie St., Chester, Pa.
Bell Phone 2171

Український Лікар С. КАХФМАН хронічні і внутрені слабости
111 EAST 7th ST., NEW YORK
Приймає від 1. до 6.00 веч.
Новий офіс в Астерія, Л. Ай.
485 6th AVENUE, ASTORIA, L. I.
Приймає від 6.30 рано до 12. вод.
Telephone: Astoria 2572

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст ві старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає незалежну пораду безплатно.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
між 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1382 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, мочуди, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висипки, нервів, ревматизму, острі нервові і кровяні недуги.
Порада безплатно.
Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Між 4-ти Ave. а Union Square
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. пополудни.

French Line
Compagnie Générale Transatlantique
ПОСПІШНА ЇЗДА НА І З УКРАЇНИ
La Savoie, June 2; Paris, June 6
Lafayette, June 23; France, July 4
По всі дальші інформації голоситься до місцевого агента Французької Лінії або офісу компанії
19 STATE ST., NEW YORK CITY

ОБЕДНАННЄ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ

Спис опоздатковних від 1-го квітня до 1-го мая 1923.

1) 3 Скрентон, Па., податок заплатив Юшкіта Кузьма 1.00
2) 3 Чістер, Па., від бр. Сошиц. Духа, переслав п. Теод. Лебчишин 5.25
Зложили: по 50 цнт.: Лука Балтіка, Андрій Олійник, Вик. Маброда, Іван Тиман, Антоній Кобилянський, Никола Брожинський, Теодор Сорока; по 25 цнт.: Григ. Стецік, Григорій Пашко, Андрій Стецій, Осип Фідик, Мих. Волошанський, Б. Кошюбан і Данило Бренчук.
3) 3 Мекзау, Па., від бр. Сошиц. Духа переслав п. П. Пухир ... 7.00
Зложили: Антоній Пастух і Катерина Пастух по 3.00; Петро Пухир і Олена Пухир по 50 цнт.
4) 3 Перт Амбой, Н. Дж., від Клюбу Амер. Горожан і Зап. Січи переслав п. Щупьки 9.75
Зложили: Григорій Терефенко 2.00; по 50 цнт.: Олекса Крицкий, Іван Швайник і Йосиф Ваверчак; по 25 цнт.: Іван Гадик, Павло Ілик, Іван Сек. Матвій Ковальський, Дидан Щупьки, Вас. Дауратий, Дмитро Федьчишин, Дорко Пасіньк, Іван Бойко, Мих. Корж, Максим Стах, Степан Корж, Григорій Шевчик, Мих. Шнятехка, Іван Сташків, Іван Горбусь, Стефан Корляк, Прокіп Будищ, Мих. Чмер, Андрій Ковальський, Теодор Пашула, Тома Мошар, Т. Яхван, Кость Іванців і Василь Тришьковський (Мих.)
5) 3 Ронкерс, Н. Й., переслав п. Я. Ванділяк 8.25
Зложили: Кирило Ковальник 2.00; Теод. Филипишин 1.00; по 50 цнт.: Антоній Шашкевич, Михайло Шашкевич, Стефан Дуліна, Гавр. Скверес, Денко Лучковець, Теод. Бибель, Мих. Пап; по 25 цнт.: Теофіль Мороз, Семен Пшепрка, Мих. Вієнко, Андрей Серафін, Захарій Федорчак, Гаврило Лабінський і Роман Кощуб.
6) 3 Ронкерс, Н. Й., від бр. св. Андрея переслав о. В. Соятакевич 8.75
Зложили: по 25 цнт.: Варвара Корнік, Андрій Дудик, Никифор Дуряк, Атанас Дубинський, Семен Федко, Павло Федак, Мих. Гузій, Онуфрій Гончар, Юрій Ярта, Андрій Корнік, Ю. Ковальчик, Евлокій Клап, Петро Молот, Стефан Озіяр, Анна Обух, Теодор Панчик, Петро Попадюк, Теодор Русинок, Стефан Ракко, Семен Стасик, Іван Сяик, Петро Слота, Варвара Скальська, Анна Сгирин, С. Турко, Олекса Требич, Іванко Требич, Кіндрат Урбан, Александер Василенко, Лазар Васічко, Йосиф Дояк, Марко Хома, Марія Обух, Марія Лусик і Катерина Зрембо.
7) 3 Ронкерс, Н. Й., від парохії св. Михайла переслав о. В. Соятакевич 16.00
Зложили: по 3.00: Василь Гузій, Іван Палиця, Григорій Машак, Кость Чолій, Теод. Майчик; Мих. Дурик 1.00.
8) 3 Ронкерс, Н. Й., від Комітету Обєднання переслав п. Лев Чапельський 29,03
Зложили: Петро Бабяк 3.00; о. Лев Чапельський 2.00; по 1.00: Антін Кавч, Параска Мотика, Укр. Горожанський Клюб, Константин Сенчук, Мих. Михалак; Филимон Шерпицький 75 цнт.; по 50 цнт.: Александер Бойко, Радна Бойко, Марія Висовинець, Олекса Гела, Іван Гела, Теодор Гриньо, Павло Задра, Іван Ковальський, Іван Кобець, Сидір Лучковець, Томко Малецький, Іван Меруцький, Текла Мотика, Антін Палка, Гр. Недільський, Володимир Ковальський, Ю. Кощук, Гр. Ребура, Юрий Гончарик, Іван Глушко, Атанас Костик, Емілян Михалюк, Іван Федорко, Петро Федак, Мих. Петрик, Іван Стовер; по 25 цнт.: Гнат Бабяк, Гр. Базар, Іван Барна, Семен Глушко, Іван Давиба, Д. Пуга, Лерко Кавка, Іван Коба, Василь Курницький, Онуфрій Лесняк, Теодор Мадзей, Теодор Павелчак, С. Поливка, Ефрем Ровин, Теодозій Сорока, Гр. Федорчак, Павло Шевчук; податок заложений дітьми 1.28.
26) 3 Линкастер, Н. Й., від бр. св. Василя переслав о. П. Троянівський 10.75
Зложили: по 1.00: М. Бончанин, Стефан Кирик і Іван Окаль; Вас. Мицьо 75 цнт.; по 50 цнт.: Іван Гапьнко, Михайло Селевич і Кирило Лукич; по 25 цнт.: Николай Троянівський, Андрій Зачуйко, Тимко Грицко, Александер Гостецький, Теод. Кінь, Панько Нестор, Василь Мацієнник, Семен Максимик, Василь Максимик, Николай Максимик, Мих. Максимик, Іван Ковальський, Василь Маслович, Семен Сухина, Андрій Стець, Дм. Сухина, Стефан Сухина, Василь Удич, Сидір Гофер, Роман Ваїда, Гавриїл Пішка, Конст. Кучер.
27) 3 Бріджпорт, Конн., від тов. Укр. Січи переслав п. Мих. Ганкевич 8.00
Зложили: Мих. Галькевич 1.50; по 1.00: Никола Варій, Вол. Венгринович, Мих. Будник; по 25 цнт.: Стефан Бадацинський, Стефан Лебединський, Іван Максимів, Никола Мельник, Антін Венгрин, Йосиф Підпуський, Іван Тлина, Вас. Кулін (мол.), Василь Кулин (стар.), Іван Кузь, Йосиф Волк, Никола Нікорчук, Ліпка Гацка, Гр. Бакай.
28) 3 Н. С. Питсбург, Па., від бр. св. Юрія переслав о. І. Клаво 4.75
Зложили: Петро Поплаин 50 цнт.; по 25 цнт.: Йосиф Опалка, Волод. Стадник, Іван Мосор, Нік. Кицко, Василь Сич, Теодор Сенько, Йос. Мандулик, Олекса Бреза, Іван Дзигович, Василь Москаль, М. Федорів, М. Дербіш, М. Тимочко, Гр. Сорока, Василь Сенько, Д. Ілдаш, Николай Струс.
29) 3 Вентлейвіл, Па., від бр. св. Михайла переслав п. Іванишин 2.00
Зложили: Стефан Яворський 75 цнт.; по 25 цнт.: Іван Абрамик, Йосиф Яницький, Іван Рогач, Ол. Ворох, Николай Ворох.
30) 3 Сетрадж, Па., від Комітету Обєднання переслав п. Н. Андрійчин 109.00
Зложили: по 5.00: Теод. Госинець, Іван Радич (мол.), Михайло Михайлечко, Іван Лопацький, Максим Сидор, Николай Андрійчин і Василь Скачук; Нік. Лис 4.00; Іван Домінко 3.00; Йосиф Іван Чема (мол.), Гаврило Борис (мол.), Яким Данилів, Мих. Бордик, Василь Гребовик, Мих. Чередниченко, Володимир Ковальський, Онуфрій Пукшин, Мих. Годійний і Василь Петрович; по 2.50: Мирон Бомерський і Григорій Вітинчанський; по 2.00: Николай Бачук, Тимофей Мишик, Теодор Лабин, Анатол. Хрешевський, Петро Волошанський, Йосиф Святук, Мих. Войтович, Тимон Амброз; по 1.50: Стефан Прихода, Мих. Дудин, Дм. Смолка і Стефан Балагадович; по 1.00: Йосиф Гринишин, Іван Чема (стар.), Захарій Боячинський (стар.), Стефан Шумаський, Іван Борис, Олекса Бишин, Лаврик Содоль.
31) 3 Елизабетпорт, Н. Дж., від бр. св. Володимира переслав п. А. Нагребельний 8.25
Зложили: Іван Шпанський 1.00; Мих. Напоранець 75 цнт.; по 50 цнт.: Юрій Бобик, Іван Лесняк, Мих. Мізин, Антін Нагребельний, Теодозій Ковальчик; по 25 цнт.: Іван Бабій, Андрій Буса, Йоза Войцко, Теод. Федюш, Іван Кудра, Олена Клюс, Катерина Мушинка, Семен Петрик, Стефан Тригло, Теод. Полянський, Андрій Ренит, Данил Сташик, Мих. Шмай, Захарко Іванко, Мих. Шмай, Д. Щербо.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ЧИСТИЙ ВОЗДУХ І ПРАВИЛЬНЄ ВІДДИХАННЯ ГОЛОВНИМИ УСЛОВАМИ ЗДОРОВЯ

Всі живочі сотворіння потребують воздуха для того, щоб могли жити. Окремо чоловік потребує не лиш значної кількости, ал і ще відповідної якости воздуха, щоб удержатись при життю і бути здоровим. Воздух потрібний для віддихання мусить бути не лише чистий, це значить не повинен заключати ніяких нечистих чи непригожих до віддихання частин; але рівночасно мусить бути відповідно вогкий і відповідно холодний. Кромі того він мусить мати відповідну густоту, так що приміром розріджений воздух на дуже високих горах зовсім не надається до віддихання і може не можуть в нім жити.

Щоб зрозуміти вагу тих приймет воздуха для людського здоровя, треба застановитись над тим, що це є віддихання. Як звісно, людина втягає в себе себе воздух і видихає його назад. Та цей воздух, який чоловік видихає зі себе не є такий самий, як він був при втягненю. Іменно у воздусі находить ся газ, званий киснем, який творить одну пяту частину воздуха. Цей газ у легких дістаєть ся з ріжними складниками крови, яка через людські ціячі легені перепливає, а на його місце легкі виділюють инший газ, так званий двоокисе вугля, який повстає через подучення кисня з деякими складниками крови і корму. Подібний а властиво той самий газ повстає приміром при паленню і цей від, від якого часто люде вмирають, є саме тим двоокисем вугля.

Один учений, обчислюючи, скільки воздуха пересічно чоловік зуживає дійшов до слідуючих вислідів: мущина, який важить 190 фунтів зуживає на годину 2400 кубічних стіп воздуха тоді коли він відпочиває. При середно важкій роботі той сам мущина зуживає 3200 кубічних стіп воздуха а тяжкій 6100. Женщина яка важить 120 фунтів потрбує пять шестих тої кількости а дитина ваги 80 фунтів сім дванайцятих.

Найпростійшим способом удтримування поміщення, у якому люде живуть а головно тих, де вони працюють, все повним свіжого, пригожого до віддихання воздуха, є провітривати їх як найчастіше через отвирання вікон. Та щоб оминути того, що одна частина фабрики є добре провітрена, а у другій, є горячий і нечистий воздух, треба дбати, аби вікна були рівномірно поміщені і не заставлені ріжними предметами. Коли вікна не вистарчають, треба ждати вдповідних вентиляторів. У приватних помешканнях слід рівнож провітрювати їх як найчастіше, а передовсім не боятись нізного воздуха, держати віднас спання вікна хоч частинно отворені.

Другою справою, на яку слід звертати увагу, є щоб воздух, яким віддихаємо, був відповідно вогкий. Коли 80% воздуха творить пара, тоді він є шкідливий для здоровя. Та часто в зимі кількість вогкости в огріваних помешканнях і фабриках спадає до мень ще чим 20% що є меньше, чим на лучстці є рівнож для здоровя шкідливе. Вона відбирає вогкість з людських легенів і шкіри, та дрантить горло і ті ж легкі. Пригожий до віддихання воздух повинен заключати до 50% вогкости.

Третим услівем, щоб воздух був здоровий і не шкодив віддихаючому є, щоб він мав відповідну температу. За горячий а за холодний воздух тому, що грудні, а передовсім за горячий віддає зле і на серце. Пригожа температура є около 62 степені фаренгайта. Температа понад 86 степенів викликує вже труднощі в віддиханню і обнижує працеспосібність.

ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН ПОЛЬЩІ

Економічна розруха та постійний упадок польської марки приневольни польське правительство шукати якогось виходу з того невідрадного положення. Новий польський кабінет рішив для упорядкування державних фінансів ввести нову валюту, так звані „злоте". Валюта та є теоретична, значить в обігу її немає, але обчислення платень урядовцям, податків та взагалі державних приходів і розходів відбувається вже в тих нових грошах. Одиниця тої нової валюти — один „злоти польський" рівняється вартости одного золотого франка. Це означає що Польща у свой внутрішній господарці перестає вживати власної обезцінної валюти і придержується чужої. Істнування польських марок є на ділі лиш формальне. Приміром коли платня урядника виносить 100 злотих, то він кождого місяця дістає стільки польських марок, скільки треба, щоб у тому часі купити на біржі стофранків. Це рівнож відноситься до всяких обчислень податків, чиншу, і т. п.

Щоби запевнити покриття тій новій валюті польський уряд розписав позичку, яка дала понад 10 мілїонів злотих у декларациях. За одного злотого плачено в Польщі 1-го квітня 7500 а першого травня вже 8000 пол. марок. Рівнож у злотих обчислено приходи і розходи польської держави себто її буджет за 1923-ий рік. Ті обчислення виказують, що в тім році Польща буде мати **1,700-000,000 злотих розходів та лиш 900,000,000 злотих приходів.** Майбутній недобір в висоті 800 мілїонів злотих польське правительство задумує частинно покрити данинною, подібною, як в 1922-им році. Та із цеї данини воно не сподіється зібрати більше як 370 мілїонів злотих, так що 340 мілїонів, себто четвертину розходів прийдеться покрити позичками і дальшим друкованням паперових грошей.

Протягом місяця квітня випущено було польською Позичкою Касою 491 білїонів паперових марок, що разом з попередними випусками дало до день 1-го травня 1923-го року суму **двох трілїонів 332 білїонів паперових марок в обігу** (2,338,000,000,000 м. п.). Протягом згаданого місяця ціна американського доляра підняла ся о 10% (з 41.800 пол. марок на 46,250 м. п.), а ціни продуктів можки підняли ся о 7.6%.

Мимо заповідженої правительством боротьби зі спекулянцею це явище істнує і далі і йому то слід приписати, що протягом лютого 1923-го року кошти прожиття в Польщі підняли ся о 60%. Заробітна платня у тімсамім часі підняла лише о 40 до 50%. що очиннидо зріст безробіття. У послідних двох місяцях кошти прожиття вже так сильно не піднимались.

Закордонна торговля мимо прилучення Горішнього Шлеска, виказує велику перевагу ввозу над вивозом. У одним лиш місяці січня 1923-го року, вивезено з Польщі 1,368,000 тон товару — з того більшу половину уголя — вартости 340 білїонів марок, себто 13,600,000 долярів, натомість ввезено 220,600 тон товару вартости 484 білїонів марок, це є 18,900,000 долярів. Статистика за квітень виказує однак значне з меньшенє продукції уголя у Польщі.

ВЕСНЯ БАНДУРА
Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівок до кутюрних інструментів і танців.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовлення посилати до:
"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ФАРМИ!

УКРАЇНСКА КОЛЬОНІЯ
в гарній околиці близько Ню Йорку
Нові доми на легкі місячні сплати
3 рами $1350—$300 готівкою; 4 рами $1675.— $400 готівкою; 5 рамів $1800 $500 готівкою. Вода, газ, електрика. Школа, церква і шпори на місце. Пишіть або зайдіть до:
ГРИГОРАК І МЕЦКА,
520-E. 6th Street, New York, N. Y.

ФАРМА 270 АКРів, 150 акрів орної землі, решта пасовисько і бадинчиськ, 2 овочеві сади, річка перепливає через фарму, новий дім на 12 кімнат, велика стодола, сайно і 5 других будинків, 20 голов худоби, 2-кожові вози, 500 курий, 5 бедрох, вся обсіяна; вози і машинерия, 2 милі до великого міста. Ціна $5400, готівкою $2000.
M. PISARKO,
429.E. 5th Street, New York City
22-25

ФАРМА НА ПРОДАЖ.
По причині старости продається фарма 138 акрів, 50 акрів в будівничій ліс, озеро, новий дім на 10 кімнат, велика стодола, сайно і другі забудовання; 12-кроров, 2 коні, 600 курий, гуси, качки, бедрох, всі вози і машинерия, 2 милі до великого міста, школа при фарми. Ціна $4400, готівкою $2000.
Фарма 80 акрів, дім на 8 кімнат, стодола і другі забудовання, 2-кроровки, 100 курий, 300 курчат; недалеко міста. Ціна $2100, готівкою $1000.
PETER OWDY,
194 Avenue A, близько 12. улиці
New York City.
22-25

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.
Фарма 100 акрів, 25 акрів ліса, ліс на 12 кімнат і інших будинків, фармерська машинерія, 4 корови, кінь, 1800 курий, вози, упряж, міля до міста; місячний дохід $400. Ціна $5500, готівкою $1800.
Фарма 152 акрів, сад, 25 акрів ліса, дім на 11 кімнат, 6 инших забудовань, машинерія, 8 коров, 2 коні, 200 курий. Ціна $4500, готівкою $1800.
A. MIKKOTT,
103 1st Place (6th Street),
New York City

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.
Фарма 225 акрів, огород, ріка, дім на 15 кімнат, 6 других будинків, 25 коров, 1 бик, 3 добрі кони, 250 курий, всякі машинерія, $500 місячно доходу до молоко і яйця, під лісі від великого міста. Ціна $12.500, готівкою $3.500.
Фарма 46 акрів, добрий дім на 10 кімнат, добрий огород, пасовисько, оболіс, 2 кроровки, 100 курий, всяка машинерія, під милі від міста. Ціна $3.000, готівкою $1000.
PHILIP LOBOR,
274 E. 4th Street, New York City

ФАРМА продаєсь через незгоду спільників. Дуже гарне положенє, 152 акрів, з чого 45 акрів вартости $3000, а решта оса-обсіяна і обсаджена, будинки як нові, дім на 9 великих кімнат з водою і пивницею і другими будинками, всі меблі, великий сад, ріка, 12 коров, бугай, 2 коні і всей дріб, всякі машини, приїзд за молоко $200 в місяць, 10 мінут езди до міста і залізниці. Ціна за все $6.600, вплати $2000, без агента, вирост від властителя. Голоситись по 6. годині вечером до: 25-29
МИХАЙЛ ГАНЬОШИН,
261 Avenue B, bet. 15 & 16 St. 5th fl.,
New York, N. Y.

ФАРМА 45 АКРів чорної, чистої землі. З того 35 акрів орної землі, 5 ліса а 5 пасовиска. Ціна фарма заслина і заоджена. Дім на 7 кімнат, вода в домі і всі будинки, 2 фармерські шпрядки і 1 віторатовановий трок. є 3 корові, 3 коні, 800 курий, 150 індиків. Школа близько фарми, від стації 3 милі а від Неварку 35 миль. Ціна $7000, готівкою $3000 а решта на лекгі сплати.
В. ГАПАНОВИЧ,
246 Court Street, Newark, N. J.

ФАРМА 100 АКРів кордої землі, пасовиска 3 того 50 акрів заоджаних, ліса і пасовиска. Всі будинки нові з пивницями. Дім має 10 кімнат. Гне міцно до великої дороги, дві і пів милі від стації, від перевозу і школи 5 кілуч від озера. Є 2 коні, 6 коров, 2 бедрохи, 100 курий і вся машинерія потрібна фарми. Вся фарма засіяна. Через Фарму перепливає річка. Ціна 3600 долярів, готівкою 2800 дол. Інтересовані нехай голосяться до ЯКІВ ДОРОЖЕНКО,
62 Bedom St., Newark, N. J. (Restaurant).

ДВШЕВІ РЕАЛЬНОСТИ В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж.
Дім на 2 фамілії по 4 кімнати, штор і велика кімната поза штором, 166 Van Horne St. Ціна $6600.
Дім на 3 фамілії обік ферзі Lafayette, по 5 і 4 кімнати, ванна, всі уділшення. Гарадж. Ціна $11,500. 21-26
На спекулянтів, що зберали на 16 фамілій, всі уділшення, на 4 кімнати, при одній дорі $4.560. Ціна $35.000, добрі услівя. Голоситися до:
THOMAS P. KENNY,
246 Grand St., Jersey City, N. J.
обік Bergen Branch Port Office.

КОЖДА УКРАЇНСКА РОДИНА В АМЕРИЦІ повинна передплачувати „МОЛОДУ УКРАЇНУ"
ілюстрований журнал для молодежи з додатком для дорослих. р.
СВІТ ДИТИНИ"
що виходить у Львові 1. і 15. кождого місяця.
Передплата для Америки й Канади 1 доляр на рік.
Замовляйте слати на адресу:
Ukrainian Publications for Children
"SWIT DYTYNY".
Lemberg, Zimorowicza str. 8
East Galicia—Europe.
Гроші пересилати в листах реєстрованих за зворотним рецепісом.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую мужа КАРПО ПАСТЕРНАК, зі села Стехніковець, пов. Тарнопіль. Два роки тому перебував в Детройт. Хтоб о нім знав або він сам, нехай зголоситься до жени: 19-24
MATRONA PASTERNAK,
42 Valauley Street, Toronto, Ont.

Пошукую свого брата, СЕМКА ХМЕЛЯНКА з Винник коло Жовкви, повіт Перемишль. Два роки тому перебував в Mount Olie, B. C., Canada. Хтоб о нім знав або він сам, нехай зголоситься до своєї сестри, котра має важну справу до него. Sr. Mitrodoro, 832 N 7th Street, Philadelphia, Pa. 24-27

ПОШУКУЄТЬСЯ женщин або дівчин в середних літах до самостійного ведення дому, д-р. кат. священика в Васильдолі, помешкання середного ведення. Ґрошевої нагоди і пошкоднуда. Українка або Словенська. Польки виключуються. Проситься голосити з доказами даних услівів на адресу: **Д-Р К. Ґ. Сенкевич,**
83 Grand St., Jersey City, N. J. 23-5

ДЯКОУЧИТЕЛЬ умічий провадити хор, давати представленя, концерти, учити дітий на скрипках і провадити взірцеву школу дітий. Котра парохія жадала би такого дякоучителя, прошу писати на адресу: **Д-Р К. Ґ. Сенкевич,**
83 Grand St., Jersey City, N. J. 23-5

CUNARD
ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ В 12 ДНЯХ
на найпосліпніших у світі кораблях відхідаючих кождого вівторка.
ВЕРЕНГАРІЯ, АКВІТАНІЯ МАВРЕТАНІЯ
(Через Саутгамптон)
Також з Ню Йорку до Ліверпуля
В Всім пасажирам третої класи відпоручаються особні каюти. Виїзд чистота і знаменитий харч.
ГРОШІ ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ
пересилаються і виплачуються в американських долярах
ЧЕРЕЗ ГОСБАНК
За дальшими інформаціями звертайтеся до Вашого місцевого агента або до
CUNARD LINE
25 Broadway
New York

STAMPING!
Маємо на складі всякі стемповані річи: хрестинки і до гафтованя: Обруси, Вучники, Простирала, Фрески для дітий, Фіранки, Скифи і т. п. Прибори до вишиваня, канва, Нитки D. M. C. Щоб до гафтованя і до стрічки, френзелі і тримм до українських строїв. Для Братств і Товариств котрі удаплюють Базарі і виробки, маємо много дуже гарних, котрі надаються на сю ціль. Адресс:
EUROPEAN BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

КУПУЙТЕ НОВУ КНИЖКУ „ПРИ БІТІЙ ДОРОЗІ"
Українці! Прочитайте нову книжку „При бітій дорозі"! Це оповідане з часів, котрі показує вам ясно, чому ми зустрили свою державу і як її розвинулась, що українські селяни є основою нашої сили та що вони зберегли цілою стару культуру нашого народа. Безукраїнське порозуміння добудеться легко, коли за підвалину нашої державности візьметься добробут хлібороб'ского стану.
Її лист лаяв: Поворот до рідного села; Хома в на цвинтарі; У жовтая Мартина; Тиця сільський; Керниця; Кіцки; Хрестовиська на селі; За горожою; Одкоп; Дрім з всякого лесу; Матвій; На перелиці; Перші вісті; Перші вісті; Мадяри в селі; Смерть і подорож Федюки; Селянське горе; Утікачі; Безуть рейнські; Пітєна; Сіцки цісарської заблиц; Кубрівські; Українська; Обрусителі при роботі; Шпигуни; Кіцки; Прці кучки; Матвієвий метод; Святий Ілля; Вісник; Покутуюча душа; Сказано за сказано; Лиха вістка; Весна у святках; Весілля; Відкрите; Відкрите; Відкрите; Вертають „свої"; Ця судом; Робітні вулиці; В лесі; Вільне досліджуваня; Дрібні; Дрібні; Дрібні.
ЦЯ КНИЖКА КОШТУЄ РАЗОМ З ПОЧТОЮ УСЬОГО 85 ЦЯТ.
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ТВОРИ БОГДАНА ЛЕПКОГО В ДВОХ ТОМАХ.
(Нове видання)
Галицка Наукова Школа Орентиніна видала в Новім Сонці твори Богдана Лепкого в двох великих томах (обо томи обіймають майже пісму в розмірі Ілюстрованої Біблії). Перший том обіймає поезії; другий том — оповідання. Видання розкішне по тонкому папері.
Це незвичайне видання є в продажі в Америці.
Оба томи разом коштують $2.50 а окремо $1.50.
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.